

Naam:	
Klas:	

Muzikale landing

Leerwerkboek

Celine Colignon
Gaëtan Decan

Inhoudstafel

Deel 1: Wat is een vluchteling?	9
1. Kaleb op de vlucht.....	9
2. Tiener op de vlucht	11
3. Vluchteling of asielzoeker	12
4. Oorzaken van vluchten	12
5. ICT-opdracht	13
6. Nacht van de Vluchteling	14
6.1 Themalied van de Nacht van de Vluchteling: Iedereen is van de wereld.	15
Deel 2: Midden-Oosten	19
1 Syrië.....	20
2. Ik ga op reis naar de Arabische wereld en ik neem mee	24
2.1 Arabische toonladder/Maqam Nahawand	24
2.2 Arabische instrumenten worden vertrouwde instrumenten	25
2.2.1 De oud en de luit.....	26
2.2.2 De qanun.....	27
2.2.3 De qanun en de harp.....	30
2.2.4 De kamanchech.....	31
2.3 Arabische artiesten.....	33
2.3.1 Mohammed Assaf	33
2.3.2 Oum Kalthoum	34
2.4 “België” goes “العربية”	35
2.4.1 Tamino	35
2.4.2 Tsar B	36
2.5 “العربي” goes “België”	37
2.5.1 De Vlaamse doedelzak	39
2.5.2 Folkmuziek	40
3. Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel	42
Deel 3: Afrika	43
1 Eritrea.....	44

2	Afrikaanse instrumenten	48
2.1	Djembé	48
2.2	Nog meer Afrikaanse instrumenten.....	49
3.	Afrikaanse zang	51
4.	België gaat Afrikaans	53
4.1	Eric Baranyanka	53
3	Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel	54
Deel 4: Teamwork makes the dream work.....		55
1	Rudi Vranckx	55
1.1	Rudi Vranckx brengt muziek terug naar Mosul	55
1.1.1	Mosul op weg naar België	55
1.1.2	Imagine-actie	56
1.1.3	Imagine – John Lennon	57
2.	Orkest op de vlucht	61
2.1	Syrian Expat Philharmonic Orchestra (SEPO)	61
3.	Ledebirds.....	63
4.	De Centrale	64

Voorwoord

Beste leerling

‘Vluchtelingen’ is sinds jaren het thema in allerhande nieuwsberichten. De media besteedt veel aandacht aan asielzoekers en vluchtelingen. De asielproblematiek is een vast onderdeel van onze dagelijkse realiteit geworden.

Wat weet jij al over vluchtelingen?

Waarom vluchten mensen? Hoe vluchten ze? Naar waar vluchten ze? Hoe is het om een vluchteling te zijn? Wat en wie neemt men mee op de vlucht? Waar kan men naartoe gaan? Het antwoord is terug te vinden in het eerste deel van de cursus.

Doorheen het tweede deel van de cursus wordt de muziekwereld van de vluchtelingen vergeleken met de Westerse muziek. Eerst landen we *In het Midden-Oosten*. In het derde deel landen we *In Afrika*.

In het laatste deel maken we kennis met verschillende organisaties die zich inzetten voor verschillende muziekculturen.

We hebben er bewust voor gekozen de bronnen die tot dit werkboek behoren, enkel toe te voegen in de handleiding.

Wij wensen u een boeiende tocht doorheen de muzikale beleving van een vluchteling.

Celine Colignon

Gaëtan Decan

Legende

ICT-opdracht

De ICT-opdrachten zijn bedoeld om informatie op te zoeken op het internet. Bijvoorbeeld het opzoeken van begrippen, het spelen van een spel op het internet of het opzoeken van actuele cijfers.

Videofragment

Bij het bekijken van een videofragment worden vragen beantwoord. Deze fragmenten zijn terug te vinden op de cd-rom.

Audiofragment

Bij het beluisteren van de audio worden vragen beantwoord. Om een fragment opnieuw te beluisteren, zijn alle fragmenten terug te vinden op de cd-rom.

Leesopdracht

Bij het lezen worden vragen beantwoord. De teksten kunnen verhalen zijn of een biografie.

Musiceermoment

Zingen, bodypercussion of muziekinstrumenten bespelen.

Deel 1: Wat is een vluchteling?

1. Kaleb op de vlucht

Lees het verhaal van Kaleb en beantwoord de vragen.

Hallo

Mijn naam is Kaleb.

Ik ben een jonge man van 30 jaar en ben gevlucht uit Syrië.

Ik wil graag mijn verhaal met jou delen.

Op één dag verloor ik mijn hele gezin. In 2016 werd mijn dorp aangevallen door gewapende mannen. Ik ben zo snel mogelijk met mijn gezin uit mijn huis moeten vluchten. We hadden geen tijd om belangrijke voorwerpen mee te nemen. Gelukkig, slaagde ik erin om met mijn vrouw en jongste dochter naar een ander dorp te gaan, iets meer naar het noorden. Daar ontdekte ik dat ik mijn oudste dochter, Maryam uit het oog was verloren door de plotse aanval. Zij was achtergebleven in ons aangevallen dorp. Ik weet niet of ze nog leeft. Is zij nog kunnen vluchten? Is zij in handen van de gewapende mannen? Is ze omgekomen in het dorp? Ik weet het niet...

In 2017 werd mijn dorp waar ik met mijn vrouw en jongste dochter leefde ook aangevallen. Helaas, raakte ik nu de rest van mijn gezin ook kwijt. Ik vond ze niet meer terug.

Ik moet nu Syrië zo snel mogelijk verlaten. Ik heb nu niemand meer.

Na een gevaarlijke tocht kom ik eindelijk aan in Europa. Ik was één van de weinige vluchtelingen die de gevaarlijke tocht heeft overleefd. Vijf dagen lang heb ik kunnen meereizen in de laadbak van een vrachtwagen.

Volledig uitgeput en uitgehongerd, kwam ik aan in België. Het eerste wat ik deed was bescherming aanvragen in België. Als ik die bescherming krijg, mag ik in België blijven als vluchteling.

Ik bleef niet bij de pakken zitten en ging onmiddellijk hulp zoeken om mijn gezin terug te vinden. Dankzij het Rode Kruis die een opsporingsdienst 'Tracing' hebben, kreeg ik te horen dat mijn gezin nog leefde en gevlucht waren naar een vluchtelingenkamp in Libanon.

Iedereen was nog in leven, ook mijn oudste dochter. Ik huilde van geluk!

Telefoneren, mailen of brieven schrijven is nog onmogelijk. Toch kan ik vandaag dankzij het Rode Kruis nog contact houden met mijn gezin. We hopen elkaar ooit nog terug te kunnen zien. Dit is nog afwachten.

1. Waarom moest Kaleb met zijn gezin uit zijn dorp vluchten?

.....
.....

2. Waarom moest Kaleb een tweede keer vluchten?

.....

3. Verliep zijn tweede vlucht naar Europa vlot? Verklaar.

.....
.....

4. Hoe heeft Kaleb zijn gezin uiteindelijk teruggevonden?

.....
.....

5. Hoe heeft zijn gezin het kunnen overleven?

.....

2. Tiener op de vlucht

Bekijk de video 'Op de vlucht'. Beantwoord de vragen.

1. Hoeveel jaar is het meisje?

.....

2. Wat is haar thuisland?

.....

3. Waarom heeft ze haar thuisland moeten verlaten?

.....

4. Omcirkel met welke middelen het meisje en haar gezin tot in België zijn geraakt.

Vliegtuig	Boot	Te voet
Fietsen	Trein	Metro
Taxi	Auto	Bus

5. Waarom maken ze zich zorgen?

.....

.....

6. Om welke reden vertelt het meisje haar verhaal niet graag?

.....

.....

7. Is het meisje graag op school? Waarom wel of waarom niet?

.....

.....

3. Vluchteling of asielzoeker

Verbind de begrippen met de juiste definitie.

Vluchtelingen

Het land waartoe je behoort.

Asielzoekers

Mensen die in een ander land bescherming vragen.

Nationaliteit

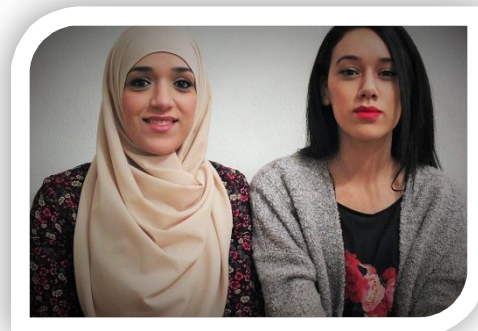
Mensen die op de vlucht zijn uit vrees voor hun leven.

4. Oorzaken van vluchten

Bekijk de afbeeldingen. Noteer de meest voorkomende oorzaken waarom mensen vluchten uit hun land.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

5. ICT-opdracht

1. Stap in de schoenen van een vluchteling aan de hand van een spel. Je moet belangrijke keuzes maken die grote consequenties kunnen hebben. Je keuzes bepalen je leven of dood. Ben jij een slimme vluchteling? Haal jij de vlucht tot in Europa? Doe de test.

- a) Surf naar: <https://vluchtelingen.eo.nl/opdevlucht/>
- b) Lees de tekst en maak je keuze.
- c) Wat was voor jou de moeilijkste keuze?

.....
.....

2. Zoek op het internet een antwoord op de volgende vragen:

- a) Surf naar: <http://www.cgvs.be/nl/cijfers>
- b) Hoeveel asielzoekers waren er vorige maand in België? .....
- c) Wat zijn de voornaamste landen van herkomst? Noteer de 4 landen.

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....

- d) Surf naar Wikipedia.
- e) Voer de zoekopdracht 'Conventie van Genève' uit.
- f) Voer dezelfde zoekopdracht uit op de website van Vluchtelingenwerk Vlaanderen.
- g) Noteer in eigen woorden wat de Conventie van Genève is:

.....
.....
.....

3. Een aantal jaren geleden zijn ongeveer 1,5 miljoen Belgen moeten vluchten.
Vul het kader aan.

Wanneer?	.....
Oorzaak?	.....
Naar welke landen zijn de Belgen het meest gevlucht?	1. .... 2. .... 3. ....

6. Nacht van de Vluchteling

Bekijk de video 'Nacht van de Vluchteling'.

a) Kruis aan wat klopt.

☐ lopers	☐ fietsers	☐ hulp aan vluchtelingen
☐ 6 routes	☐ geen goed doel	☐ 4 routes

b) Vat in één zin samen wat de 'Nacht van de Vluchteling' is.

.....
 .....

c) Wanneer vindt de 'Nacht van de Vluchteling' dit jaar plaats?

.....

Tijdens de Nacht van de Vluchteling wordt er veel gemusiceerd. Onder andere het themalied "Iedereen is van de wereld" wordt gezongen.

Bekijk de video *Iedereen is van de wereld*.

Benoem de instrumenten die je ziet in het fragment *Iedereen is van de wereld*.

		
....	....	....
		
....	....	

6.1 Themalied van de Nacht van de Vluchteling: *Iedereen is van de wereld.*

Zing *De wereld is van iedereen* van The Scene met je klasgenoten.

1. Duid jouw instrument aan.
2. Speel mee met het B-deel en/of het refrein.

Iedereen is van de wereld (Nacht van de Vluchteling)

The Scene

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two systems of music. The first system, labeled 'A-deel', contains measures 1-8. The second system, labeled 'B-deel', contains measures 9-25. Chords are indicated above the notes. The lyrics are written below the notes.

A-deel
 1 Dit is voor de mis - fits die je her en der al - leen ziet staan.
 4 Die on - der straat - lan - ta - rens e - ten en drink - en bij vol - le maan.

B-deel
 9 1. Dit is voor de - ge - nen die je o - ver - al - her - kent, en
 13 de - ze is voor jou en mij want dit is ons mo - ment. En ik hef het glas op
 18 jouw ge - zond - heid. Want jij staat niet al - leen Ie - der - een
 21 — is van de we - reld en de we - reld is van ie - de - reen. Ie - de - reen
 25 — is van de we - reld en de we - reld is van ie - de reecn.

A-deel:

Dit is voor de misfits die je her en der alleen ziet staan.
 Die onder straatlantarens eten en drinken bij volle maan.

B-Deel:

1. Dit is voor degene die je overal herkent. En deze is voor jou en mij want dit is ons moment. En ik hef het glas op jouw gezondheid, want jij staat niet alleen. (refrein)	2. Deze is voor iedereen die passie heeft en die voor passie gaat. In het donker kan ik jou niet zien, maar ik weet dat jij daar staat. En ik hef het glas op jouw gezondheid, want jij staat niet alleen. (refrein)

Refrein:

Iedereen is van de wereld en de wereld is van iedereen. (2x)

B-deel + refrein

Drum

10x

H
S

Djembé

10x

T
B

Refrein

Boomwhackers

4x

si		X X X
re#	X X X X X X	X X X
mi		X X X
fa#	X X X X X X	X X X

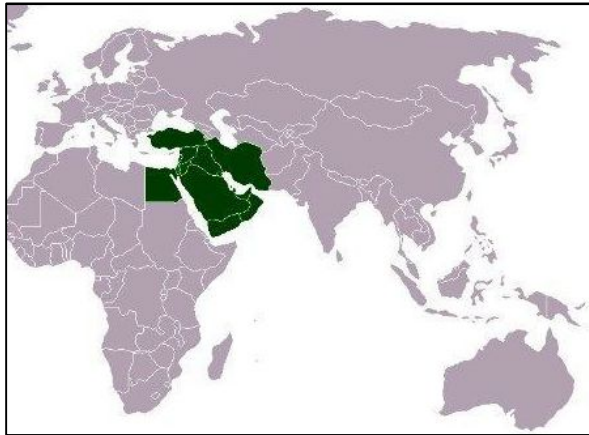
Klappen

4x

Deel 2: Midden-Oosten

In het Midden-Oosten speelt zich de grootste vluchtelingen crisis af.

a) Wat weet jij al over het Midden-Oosten?

Doe de test. Omcirkel de juiste letter.

1. Wat zijn de 4 grootste landen van het Midden-Oosten?

- a) Saoedi-Arabië, Irak, Iran en Egypte
b) Turkije, Iran, Saoedi-Arabië en Egypte

2. Er bestaan twee hoofdroutes om van het Midden-Oosten naar West-Europa te vluchten.

De eerste route is *Turkije-Balkan-Duitsland*. Welke tocht hoort bij de eerste route?

- a) Een zeetocht van ongeveer +/- 30 min. tot 2u. Deze zeetocht is minder gevaarlijk dan de lastige reis op land die volgt. Deze duurt 7 tot 14 dagen.
b) Een zeetocht van ongeveer 6-12u. Deze is zeer gevaarlijk, maar de reis over land duurt maar een dag.

3. De tweede route is *Libië-Italië-Duitsland*. Welke tocht hoort bij de tweede route?

- a) Een zeetocht van ongeveer +/- 30 min. tot 2u. Deze zeetocht is minder gevaarlijk dan de lastige reis op land die volgt. Deze duurt 7 tot 14 dagen.
b) Een zeetocht van ongeveer 6-12u. Deze is zeer gevaarlijk, maar de reis over land duurt maar een dag.

4. Welke taal spreken ze in het Midden-Oosten?

- a) Engels
b) Perzisch
c) Arabisch
d) Frans

1 Syrië

In Syrië slaan ieder uur gemiddeld 50 families op de vlucht.

1. Wat is er aan de hand in Syrië?

Bekijk het videofragment en beantwoord de vragen.

a) Wat is de hoofdoorzaak van de mensen die vluchten uit Syrië?

Duid het juiste antwoord aan.

☐ hongersnood	☐ burgeroorlog
☐ economische crisis	☐ natuurramp

b) Een groot aantal van de bevolking in Syrië zit vast in eigen land.

Sommigen kunnen wel vluchten. Naar waar vluchten ze het meest?

.....
.....

c) Ze leven onder erbarmelijke omstandigheden. Wat komen ze tekort?

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

d) Hoe komt het dat er op sommige plaatsen geen geweld meer is?

.....

2. De nationale **hymne** van Syrië: موطني.

Beluister het lied en beantwoord de vragen.

- a) Wat betekent de titel: 'موطني' in het Nederlands?

.....

- b) In welke taal wordt het lied gezongen? .....

- c) Het lied klinkt ... feestelijk
 intiem

Een hymne is een plechtige lofzang ter ere van een persoon of een bepaalde gebeurtenis.

Vertaling hymne Syrië

Arabisch

*humāta-d-diyāri alaykum salām!
abat an tadhilla-n-nufūsu-l-kirām.
arīnu-l-urūbati baytun harām*

*wa arshu-sh-shumūsi himān lā
yudām.*

*rubū u-sh-shāmi burūju-l- alā.
tuhākī-s-samā'a bi ālī-s-sanā,
fa'ardun zahat bi-sh-shumūsi-l-widā,
samā'un la amruka aw ka-s-samā.*

Nederlands

*Verdedigers van het vaderland, gegroet!
Zij weigeren zich te vernederen, de edele personen.
Het leeuwenhol van het Arabisme is een beschermd
tehuis
en de zetel van de zonnen is een niet te beschadigen
heiligdom.
De gebieden van Syrië zijn burchten van
verhevenheid.
Zij lijken op de hemel met de zuiverheid van een
schittering,
zodat een land bloeit onder zuivere zonnen,
waarlijk een hemel of gelijk aan een hemel.*

De nationale hymne van België

- a) Wat is de nationale hymne van België?

.....

- b) Ter ere van welke gebeurtenis werd deze gecomponeerd?

.....

- c) Leg je rechterhand op je hart en zing de nationale hymne van België mee met het fragment.

- d) Noteer zelf nog enkele voorbeelden van een hymne.

.....

3. Zing de nationale hymne van Syrië: *Humāta ad-diyāri* van Mohammed Abdel Wahab.

Homat el Diyar

ينطوم

Mohammed Abdel Wahab

A

F F F B $\flat$ /G

Hu - ma - ta di-ya - ri a - lay - kum - sa - lam, A - bat an ta - zil - la nu -

5 F C Gm/C B $\flat$ /G B $\flat$ F

fu - su ki - ram. A - ri - nu Iur - u - ba - ti bay - tun ha - ram Wa -

8 F Gm/C B $\flat$ F Dm F

ar - shu shu - mu - si hi - man la yu - dam. Ru - bu' - u - sha - mi bur - u -

11 A B $\flat$ F B $\flat$ Gm Dm Dm **B**

ju I - a - la _____ Tu - ha - ki sa - ma' - a bi - a - li sa - na. Ru -

14 Dm F A B $\flat$ F B $\flat$ Dm

bu' - u - sha - mi bur - u - ju I - a - la _____ Tu - ha - ki sa - ma' - a - bi -

17 F **C** F Gm B $\flat$ /G F

a - li s' - sa - na. Fa - ar - dun za - hat bi - shu - mu - si I'wi - da _____ Sa -

20 Dm Gm F

ma' - un la - am - ru - ka aw ka - sa - ma.

Humāta diyāri °alaykum salām
abat an tadhilla nufūsu-l-kirām.

°Arīnu-l-°urūbati baytun harām

wa °arshu-sh-shumūsi himān lā yudām.

Rubū°u-sh-shāmi burūju-l-°alā
tuhākī-s-samā'a bi°ālī-s-sanā.

Fa'ardun zahat bi-sh-shumūsi-l-widā
samā'un la°amruka aw ka-s-samā.

4. Duid jouw instrument aan en begeleid het lied Homat el Diyar.

A-deel + C-deel	
☐ Floortrom	
☐ Tamboerijn	

B-deel + C-deel	
☐ Djembé	

2. Ik ga op reis naar de Arabische wereld en ik neem mee ...

انا ذاهب في رحلة الى العالم العربي وانا اخذ معي ...

2.1 Arabische toonladder/Maqam Nahawand

De pijlen wijzen naar **b**.

Hoe noemen we dit teken? Wat is de functie van dit teken?

b	= ..... Functie: .....
----------	------------------------------

Beluister het lied *Wenu Wenu* van Omar Souleyman en beantwoord de vragen.

1. Door welke instrumenten wordt de Arabische toonladder gespeeld?

.....

2. Welk gevoel roept de Arabische toonladder bij je op?

.....

3. Het tempo is strak gevarieerd

2.2 Arabische instrumenten worden vertrouwd instrumenten

In het fragment komen twee Arabische instrumenten in beeld.

Bekijk het fragment 'Arabische instrumenten' en vul het kader aan.

	a) Benaming instrument	..... = <i>betekent 'hout'</i>
	b) Klankproductie	....
	c) Aantal snaren	.....
	d) Instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ slagwerk
	e) Benaming instrument	.....
	f) Klankproductie	.....
	g) instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ slagwerk

2.2.1 De oud en de luit

De Westerlingen zijn altijd al gefascineerd door instrumenten van Niet-Westerlingen. De luit is hiervan een voorbeeld. Westerlingen hebben de oud nagebootst, maar toch enkele kleine aanpassingen aangebracht

1. Vergelijk de luit met de oud. Noteer de gelijkenissen en de verschillen.

<p>Luit (Westers)</p>		<p>Oud (Niet- Westers)</p>	
<p>=</p>		<p>≠</p>	
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

2. **Jacob Heringman is een Westerling die de luit bespeelt. Samen met Adel Salameh die de oud bespeelt, vormt hij een ensemble.**

Bekijk het fragment *Cantiga* van Alfonso X El Sabio en beantwoord de vragen.

a) Omschrijf de klankproductie bij de luit.

.....

b) Omschrijf de klankproductie bij de oud.

.....

c) Tot welke instrumentengroep behoren beide instrumenten?

.....

d) Welk instrument hoor jij het liefst? Verklaar.

.....

3. **Tweede luistermoment: *Cantiga***

Vul het vormschema van *Cantiga* aan.

A	...	...	...	...	...
00:14	00:26	00:36	00:48	1:17	1:27

2.2.2 De qanun

Net zoals de Westerlingen zijn de Niet-Westerlingen geboeid door populaire muziek.

Shady Elgendy brengt op zijn qanun een cover van *Dernière danse* van Indila.

Bekijk het fragment en vul de tekst aan.

a) De qanun heeft de vorm van een rechthoekig .....

b) Over het bord zijn er ..... gespannen. Deze worden gespannen in groepen van drie.

c) De klankproductie van de qanun wordt gemaakt door het ..... van de snaren met de vingers of met een .....

d) Via de ..... kunnen de noten van toonhoogte gewijzigd worden. Dit kan tijdens het spelen.

1. Zing het lied *Dernière danse* van Indila.

Dernière danse

Indila

Strofe

Oh ma douce souffrance Pour-quoi s'a-char-ner tu recommence

5 Je n'suis qu'un être sans importance Sans lui je suis un peu par- là, je dé-am-bule seule dans

9 l'mé-tro u-ne der-nière dan-se Pour qui ou-bli-er ma peine im-men-se

13 Refrein Je veux m'en-fuir que tout recommence Oh ma douce souffrance

18 J're-mue l'ciel le jour la nuit je danse a-vec le vent la pluie

22 Un peu d'a-mour un brin de miel et je danse danse danse danse danse danse

26 et danse le bruit je cours et j'ai peur est-ce mon tour- vient la dou-leur

30 Dans tout Pa-ris je m'a-ban-donne et je m'en-vole vole vole vole vole vole

Strofe

Oh ma douce souffrance
 Pourquoi s'acharner tu recommence
 Je ne suis qu'un être sans importance
 Sans lui je suis un peu par
 Je déambule seule dans le métro
 Une dernière danse
 Pour oublier ma peine immense
 Je veux m'enfuir que tout recommence
 Oh ma douce souffrance

Refrein

Je remue le ciel le jour, la nuit
 Je danse avec le vent la pluie
 Un peu d'amour un brin de miel
 Et je danse, danse, danse, danse, danse,
 danse, danse
 Et dans le bruit, je cours et j'ai peur
 Est-ce mon tour?
 Vient la douleur
 Dans tout Paris, je m'abandonne
 Et je m'envole, vole, vole, vole, vole, vole

2. Duid jouw begeleidingsinstrument aan en musiceer mee met *Dernière danse*.

Strofe	
☐ Triangel	8x
☐ Djembé	8x

Refrein	
☐ Drum	8 x
☐ Xylofoon	8 x
☐ Claves	8 x

Strofe + refrein (volledige lied)																					
☐ Boomwhackers	16 x																				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="background-color: red; color: white; text-align: center;">do</td> <td></td> <td style="text-align: center; color: red;">X</td> <td style="text-align: center; color: red;">X</td> </tr> <tr> <td style="background-color: orange; color: white; text-align: center;">mib</td> <td style="text-align: center; color: orange;">X</td> <td style="text-align: center; color: orange;">X</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: green; color: white; text-align: center;">fa</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center; color: green;">X</td> </tr> <tr> <td style="background-color: teal; color: white; text-align: center;">sol</td> <td style="text-align: center; color: teal;">X</td> <td style="text-align: center; color: teal;">X</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: magenta; color: white; text-align: center;">sib</td> <td></td> <td style="text-align: center; color: magenta;">X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		do		X	X	mib	X	X		fa			X	sol	X	X		sib		X	
do		X	X																		
mib	X	X																			
fa			X																		
sol	X	X																			
sib		X																			
☐ Floortrom	16 x																				
☐ Basgitaar	16 x																				

2.2.3 De qanun en de harp

De qanun stamt af van de Oud-Egyptische harp.

De harp is bij de Westeralingen beter gekend.

Bekijk het fragment.

1. Schrap wat niet past.
  - a) Hoe langer de snaar, hoe *hoger/lager* de toon.
  - b) Hoe korter de snaar, hoe *hoger/lager* de toon.
2. Duid de onderdelen van de harp aan volgens het juiste kleur.

1.	stemschroeven
2.	laagste snaar
3.	hoogste snaar
4.	pedalen
5.	klankbord

3. Wat is de functie van de pedalen?

.....
.....

4. Verklaar aan de hand van de sleutelwoorden dat de qanun afstamt van de harp.

Klankproductie:

.....

Onderdelen instrument:

.....
.....
.....

Wijziging toonhoogte:

.....

2.2.4 De kamanchech

Alexander Beasley speelt *Saghi Namah* van Shahram Nazeri op een Iraanse kamanchech.

Bekijk het fragment *kamanchech* en beantwoord de vragen.

- a) Tot welke instrumentengroep behoort de kamanchech? .....
- b) Noteer de vier instrumenten van klein naar groot die tot deze instrumentengroep behoren.

.....< .....< .....< .....

- c) Met welk van de vier instrumenten kan je de kamanchech het best vergelijken? Omcirkel het instrument.

- d) Vul de tekst aan.

De klankproductie is hetzelfde als bij de ..... . We krijgen klank uit de kamanchech door het ..... van de snaren met een

..... De lengte van het instrument is vergelijkbaar met

..... .

De klankkast is ..... (vorm). De kamanchech heeft .... (*aantal*) snaren. Dankzij vier ..... kunnen de snaren gestemd worden.

- e) Noteer de naam van het instrument onder de afbeelding.

.....

.....

2.2.4.1 Faran Ensemble

Drie muzikanten brengen het nummer *Wind* op Arabische instrumenten.

1. Bekijk het fragment *Wind* en vul het kader aan.

- a) Benoem het instrument.
- b) Omschrijf de klankproductie
- c) Noteer het aantal snaren.
- d) Noteer het Westers instrument die het meest gelinkt is aan het Arabische instrument.

	a) instrument	b) klankproductie	c) snaren	d) Westers instrument
1	.....	....	.....	.....
2	.....	....	.....	.....
3	.....	....		

2. Voer onderstaande begeleiding op *Wind* met body percussion uit.

Vorm: ABAB

A-deel	B-deel	A-deel	B-deel
4444	7 + stap stap	4444	7 + stap stap
7777	3	7777	3
33 + knip knip	77	33 + knip knip	77
77	7 + stap stap (4x)	77	7 + stap stap (4x)
	3333		3333

Patroon 3	Patroon 4
<p>hand borst</p>	<p>hand</p>
Patroon 7	
<p>hand borst bovendij zijdij</p>	

2.3 Arabische artiesten

2.3.1 Mohammed Assaf

Net zoals in het Westen organiseren ze in het Midden-Oosten zangwedstrijden.

Mohammed Assaf nam deel aan de wedstrijd *Arab Idol*.

In 2014 won hij deze wedstrijd.

Bekijk het fragment van Mohammed Assaf op *Arab Idol*.

1. Wat valt je op aan de manier van zingen? Noteer het kenmerk van de Arabische zang.

.....

2.3.2 Oum Kalthoum

Umm Kulthum of in het Frans Oum Kalthoum is een Egyptische zangeres. Ze trad op in het gehele Midden-Oosten, maar kwam ook naar het Westen. Zo trad ze in 1967 op in Parijs. Oum Kalthoum geldt als één van de belangrijkste muzikanten van de Arabische muziek in de 20e eeuw.

Oum Kalthoum zingt *Amal Hayati (De hoop van mijn leven)*.

Bekijk haar optreden en beantwoord de vragen.

1. Welke snaarinstrumenten herken je? Benoem ze.

			
1)	2)	3)	4)
			
5)	6)		

b) Hoe merk je dat dit Arabische zang is?

.....

c) Is er een dialoog tussen de Oum Kalthoum en het orkest? Hoe verduidelijken ze dit?

.....

.....

.....

2.4 "België" goes "العربية"

2.4.1 Tamino

Tamino-Amir Moharam Fouad is een Belgische zanger. Hij heeft een Egyptische vader en een Belgische moeder. In 2017 won hij de wedstrijd *De Nieuwe Lichting* op Studio Brussel met zijn single *Habibi*. Intussen heeft hij al op grote festivals opgetreden zoals Rock Werchter, Cactusfestival, Lokerse feesten en Pukkelpop. Zijn grootvader Moharam Fouad was een grote Egyptische zanger.

Met zijn lied *Habibi (schat)* verwoordt hij de mentale pijn die je kan voelen wanneer je moet aanvaarden dat je relatie echt over is.

Beluister het lied *Habibi*. Laat je meeslepen in zijn verhaal en beantwoord de vragen.

1. Welk instrument bespeelt Tamino?

.....

2. Het tempo is ...
  - lento (traag)*
  - allegro (snel)*

3. Verklaar hoe je zijn Arabische roots kan horen in het lied.

.....

4. Hoe hoor je dat Tamino zijn 'climax' zingt?

.....

.....

5. Past de videoclip bij de boodschap die Tamino brengt? Verklaar.

.....

.....

2.4.2 Tsar B

Tsar B is een pseudoniem van Justine Bourgeus. Ze is een Belgische muzikante en violiste. Deze R&B-artieste verwerkt dark beats en Arabische invloeden in haar muziek. Hierdoor is ze ook gekend in het Midden-Oosten. Met haar singles *Escalate*, *Myth*, *Rattlesnake*, *Golddigger*, *Swim en Fort* heeft ze een succesvol album.

Bekijk het fragment *Myth* van Tsar B. Beantwoord de vragen.

- a) Welk instrument bespeelt Justine Bourgeus?

.....

- b) Welke instrumentale begeleiding is er nog?

.....

.....

- c) Noteer de Arabische invloeden die je terugvindt in haar nummer *Myth*.

.....

.....

2.5 "العربي" goes "België"

Lees een interview met een Oosters meisje die een Westers instrument bespeelt.

Beantwoord de vragen.

Een Iraans meisje met een Vlaamse doedelzak

In Zaffelare hebben we een afspraak met Anna. Anna heeft Iraanse roots en een Vlaamse doedelzak. Stof genoeg voor een boeiend gesprek. We worden verwelkomd met kweeperenthe en nougat, meegebracht uit Iran. Mama Parvaneh, papa Abbas en broer Ali schuiven mee aan tafel voor een uurtje folk en zoveel meer. De doedelzak ligt klaar op tafel.

Wie is dat meisje?

Anna: "Ik ben Anna Ghazinoer. In 2000 zijn mijn ouders met mijn broer, die toen nog een baby was, vanuit Iran naar België gekomen. Op 26 februari 2001 ben ik hier geboren. In het Sint-Bavo humaniora volg ik de richting Latijn-Wiskunde. Aan de Poel in Gent ga ik naar de muziekschool en volg daar al zeven jaar Vlaamse doedelzak bij Birgit Bornauw. Ik doe ook nog aan atletiek, discipline sprint."

Muzikale familie?

Anna: "Niet echt, enkel mijn broer speelt piano."
Parvaneh: "Toen mijn man en ik jong waren, (dat was na de revolutie, onder Khomeini) mocht er geen muziek gemaakt worden. We mochten niet zingen, geen instrument bespelen. Alleen in het geheim."
"Ja, muziek zat ondergronds, ik heb wel nog santur gespeeld," treedt Abbas bij.
"Dit instrument kan de vergelijking doorstaan met ons hakkebord."

Waarom doedelzak?

Anna: "Toen ik acht jaar was, wou ik graag een instrument leren bespelen. Ik heb toen even gedacht aan viool maar wou eigenlijk iets écht origineels. Ik had op tv een programma gezien met een doedelzak. Dat zou het worden."

Ali: "Ze heeft zich eigenlijk laten inspireren door een slecht personage in een serie op televisie. Een leerkracht die om de kinderen te pesten doedelzak speelt!"

Anna: "Inderdaad, dat is de aanleiding geweest. Doedelzak zou het worden. Ik wist toen eigenlijk niet veel over dat instrument. Mijn ouders kenden de Schotse doedelzak van vroeger, die is tijdens de kolonisatie door de Britten geïntroduceerd. De lokale bevolking is deze dan gaan nabouwen en zo is de ney-anban, de Iraanse doedelzak ontstaan. Of is het omgekeerd? Daar is men het nog steeds niet over eens! We hebben hier thuis zo een doedelzak. Daar kan ik wel niet echt goed op spelen, je kan dat hier ook neraens leren."

Parvaneh: "Neem, daarvoor moet je naar Frankrijk. Daar zijn een aantal groepen die op onze Iraanse doedelzak spelen."

De ney-anban wordt bovengehaald. De klank is duidelijk Arabisch met een oosters accent.

Anna: "Aan de muziekschool kan je alleen maar Vlaamse doedelzak leren. Ik ben er direct verliefd op geworden."

Abbas: "We waren wel wat verbaasd over die keuze en vele mensen in onze omgeving. Ja, doedelzak is niet bij iedereen gekend. Het is ook geen gemakkelijk instrument. We hebben haar toch laten kiezen en ze doet het goed."

Op algemeen verzoek wordt de Vlaamse doedelzak opgeblazen en klinkt er een stukje klassieke muziek door de huiskamer. Habanera uit Carmen. Wel omgezet naar een scottish.

Anna: "In de muziekschool spelen wel bijna altijd folkmuziek. We zijn met een vijftiental leerlingen van verschillende leeftijden. Ik ben ondertussen niet meer de jongste leerling. Notenleer en AMC heb ik achter de rug. Per week volg ik zo'n drie uur doedelzak. Naast individuele les hebben we ook lessen samen. We spelen dan voornamelijk samen met de leerlingen viool en accordeon. Het is niet zo moeilijk om doedelzak te leren, maar om het goed te spelen vraagt het wel wat oefening. Het is niet gemakkelijk om het juiste ritme te vinden, om je gevoel erin te leggen. De noten komen soms niet goed uit. Het riet is ook gevoelig voor warmte en koude. Vandaag is een goede dag om doedelzak te spelen, hier binnen in de huiskamer toch!"

"De Vlaamse doedelzak. Ik ben er direct verliefd op geworden"

Anna Ghazinoer

De doedelzak wordt voor de tweede maal opgeblazen. Ditmaal voor een Vlaamse traditional. 'De klanken van Lusen' (

West-Vlaams voor luizen) vullen de ruimte.

1. Uit welk land zijn de ouders en de broer van Anna Ghazinoer in 2000 moeten vluchten? .....
2. Naar welk land zijn ze gevlucht? .....
3. Welk instrument speelt Anna?

.....

4. Welk instrument bespeelt haar broer? Kruis aan.

5. Was muziek spelen toegestaan in Iran? Verklaar.

.....
 .....

6. Welk instrument speelde de moeder in Iran? .....

7. Met welk Oosters instrument kunnen we dit instrument vergelijken?

.....

8. In welk Westers land kun je de Iraanse doedelzak (ney-anban) leren bespelen?

.....

2.5.1 De Vlaamse doedelzak

De doedelzak wordt bespeeld door Herman Dewit. Herman Dewit is de enige persoon die in ons land nog doedelzakken maakt.

Bekijk het fragment 'De Vlaamse doedelzak'.

1. Vul de tekst aan.

Via de .....(1) wordt de ..... (2) met lucht gevuld.

Vervolgens ontsnapt de lucht via de .....(3). Via de ..... (4) kunnen we verschillende noten spelen.

2. Noteer de nummers bij het juiste onderdeel van de doedelzak.

3. Beantwoord de vragen.

- a) Wat is een bourdonpijp?

.....
.....

- b) Zoals welk instrument bespeel je de melodiepijp?

.....

2.5.2 Folkmuziek

In het interview met Anna Ghazinoer kon je lezen dat ze folkmuziek speelt op haar doedelzak.

folkmuziek	Algemene benaming voor volksmuziek. Belangrijk kenmerk van de muziek is het gebruik van traditionele muziekinstrumenten zoals viool, gitaar, banjo en accordeon.
-------------------	---

2.5.2.1 De valse zeeman – Laïs

Laïs is een Belgische folkgroep.

Laïs betekent 'stem'. De groep bestaat uit drie muzikanten: Jorunn Bauweraerts, Annelies Brosens en Nathalie Delcroix. Ze zingen oude teksten op eigen geschreven melodieën.

1. Beluister *De valse zeeman* van Laïs en duid het juiste antwoord aan.

a) Het lied wordt ... gezongen.

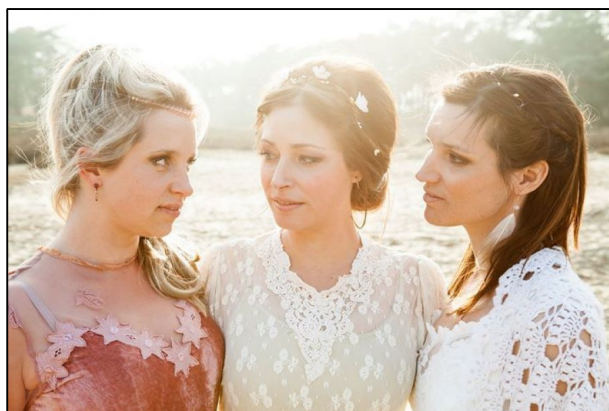
- eenstemmig   tweestemmig   driestemmig

b) Het tempo is ... .

- legato   allegro   presto

c) Bepaal de vorm van het lied. Kies uit 1, 2, 3, 4, a, b en c.

Intro	...	...	...	...	...	...	...
--------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

2. Zing het lied *De valse zeeman* van Laïs klassikaal.

De valse zeeman

Lais

Bm F#m G,Maj7 Em

1. Vaar - wel, mijn Griet - en ik ga naar zee, de
 Het - schip mijn ligt zeil - klaar op de ree, dus

2. Straks kom ik weer naar 't va - der - land, en
 ik heb mijn hart aan U - ver - pand, ik

3. O Griet - je droogt uw tra - nen af, m'n
 Gij zijt en blijft mijn mijn har - te - lief, en

4. Wees niet ja - loers mijn lie - ve Griet, al
 Die brui - ne meis - jes kus ik niet, die

Bm F#m G,Maj7 Em

wind - is reeds noord - oost.
 Griet - - - je wees ge - troost.

dan - wordt gij mijn vrouw.
 re - - - ken op uw trouw.

lief - - - ste schrei niet meer.
 spoe - - - dig keer ik weer.

zeg ik u vaar - wel.
 zijn zo zwart van vel.

G A Bm D

a. Dus Griet - je denk dan ook aan mij, be -
 Ga nooit met kna - pen wie 't ook zijn, ga

b. Maar de stuur - man kwam aan't Oos - ter - strand, daar
 En me - nig meis - je bruin ge - brand, werd

c. Maar wat deed Griet - je bleef zij 'm trouw, neen
 Werd zij dien dag reeds boots - mans - vrouw, toen

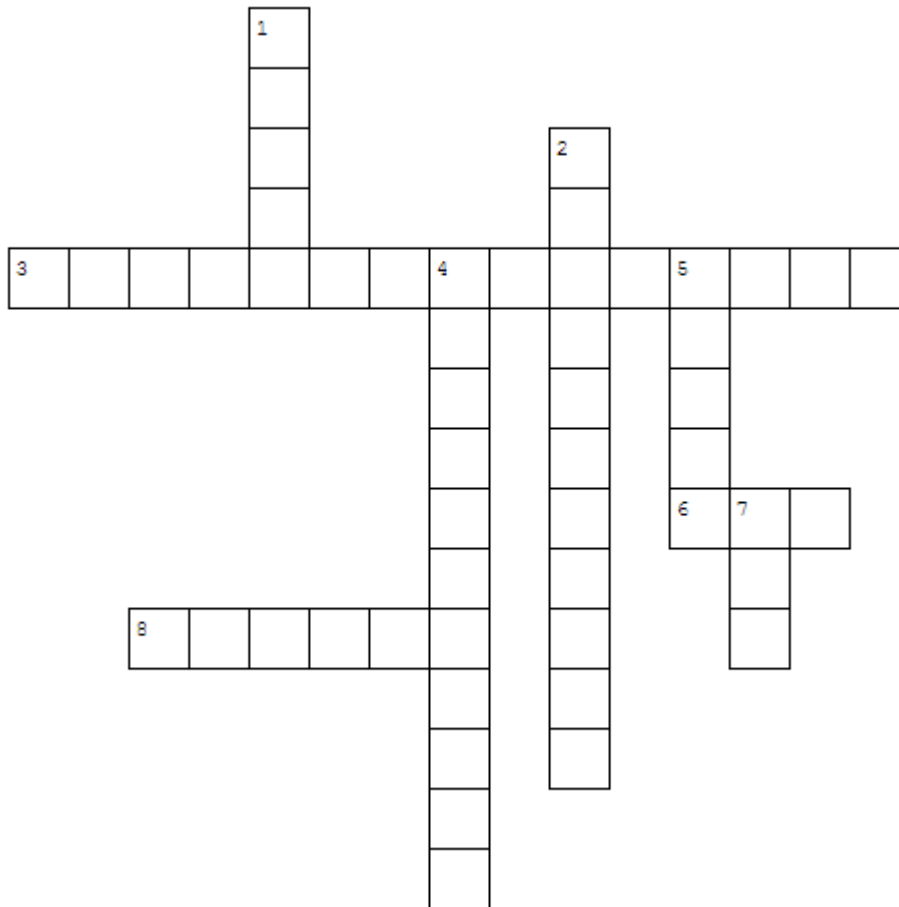
G 1.A Bm 2.A Bm

schouw u reeds als bruid.
 nooit met and' - ren uit.

was zijn hart ge - rust.
 ook door hem ge - kust.

toen zij dat ver - nam,
 hij weer bin - nen kwam.

3. Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel

Horizontaal

3. Tot welke instrumentengroep behoort de darbuka?
6. Een ... verlaagt de noot met en halve toon.
8. Welke artiest won in 2017 de *Nieuwe Lichting* op Studio Brussel?

Verticaal

1. Hoe langer de snaar, hoe *lager/hoger* de toon.
2. De titel van de nationale hymne van Syrië betekent in het Nederlands: '... van het vaderland.'
4. Hoe kan de toonhoogte bij de harp en de qanun gewijzigd worden tijdens het spelen?
5. 'Toonladder' betekent in het Arabisch ...
7. Van welk instrument stamt de luit af?

Deel 3: Afrika

In Afrika speelt, naast het Midden-Oosten, zich een grote vluchtelingencrisis af.

Wat weet jij al over het Afrika?

Doe de test. Omcirkel de juiste letter.

1. Wat zijn de 5 grootste landen van Afrika?

a) Algerije, Soedan, Zuid-Afrika, Libië en De Democratische Republiek Congo	b) Eritrea, Rwanda, Tunesië, Ivoorkust en Djibouti

2. Welke talen zijn 'officiële talen' in Afrika?

a) Engels	b) Spaans	c) Arabisch	d) Portugees
e) Afrikaans	f) Swahili	g) Italiaans	h) Grieks

1 Eritrea

Volgens cijfers van de Vluchtelingenorganisatie van de VN (UNHCR) ontvluchten 2.000 Eritreeërs maandelijks het land.

1. Waarom ontvluchten zoveel mensen Eritrea?

Lees het artikel en beantwoord de vragen.

a) Wat is de hoofdoorzaak van de mensen die vluchten uit Eritrea?

Duid het juiste antwoord aan.

☐ Economische crisis	☐ Burgeroorlog
☐ Het harde regime van president Isas Afewerki	☐ Hongersnood

b) Veel Eritreeërs durven niet weg te vluchten uit het land.

Hoe komt dit? Wat zijn de gevolgen als je toch vlucht?

.....

.....

.....

.....

.....

c) Wat is de reden van Sofia waarom ze uit Eritrea is gevlucht?

.....

.....

.....

.....

.....

Waarom ontvluchten zoveel mensen Eritrea? 'Liever sterven op zee, dan doodgemarteld worden'

Nergens ter wereld wordt de media zo streng gecontroleerd als in Eritrea, verdwijningen zijn er dagelijks kost en de overheid betaalt werknemers maximaal 2 dollar per dag. 'Verbaast het je dan dat zoveel Eritreeërs hun land verlaten op zoek naar een betere toekomst in Europa?'

Vluchteling Eritrea © Reuters

'Het Noord-Korea van Afrika', zo wordt Eritrea ook wel genoemd. Nergens ter wereld wordt de media zo streng gecontroleerd als in het Oost-Afrikaanse land. Hoewel emigratie verboden is, waagt een relatief groot aantal Eritreeërs zich aan de levensgevaarlijke oversteek van Afrika naar Europa. Van de 10.165 migranten die levend de Italiaanse kust bereikten tussen januari 2015 en maart 2015, was een groot aandeel Syrisch, Malinees, Nigeriaans, Somalisch, Gambiaans en Eritrees, zo blijkt uit officiële cijfers van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

Dat mensen het door burgeroorlog verscheurde Syrië willen ontvluchten of Nigeria waar Boko Haram dood en vernieling zaait, lijkt voor de hand te liggen. Maar waarom vlucht zo'n groot aantal Gambianen het kleine land (met slechts 1,8 miljoen inwoners) dat bij ons vooral bekend staat als een exotische vakantiebestemming?

En ook Eritrea, het kleine land met vijf miljoen inwoners in de hoorn van Afrika, is goed voor een kwart van de asielaanvragen binnen de Europese Unie.

De nationale diensten betalen nooit meer dan twee dollar per dag. Verbaast het je dan dat zoveel Eritreeërs hun land verlaten op zoek naar een betere toekomst in Europa?

Mike Smith van de Mensenrechtenorganisatie van de VN (UNHR)

Sofia, die via Caïro, Eritrea wist te ontvluchten vat in één simpele zin samen waarom ze haar vaderland wilde verlaten. 'In Eritrea moet je zelfs bang zijn om tegen je familie te praten', vertelt ze aan The Guardian. 'Elke persoon naast je kan een spion zijn en in de gaten houden wat je doet. Personen verdwijnen elke dag.'

'Liever sterven op zee, dan doodgemarteld worden. In Eritrea heb ik geen toekomst, geen opleiding en geen werk. Elke dag opnieuw moet ik om hulp vragen' (*terwijl ook op*

bedelen een gevangenisstraf staat in Eritrea). 'In Europa hoop ik een nieuwe nationaliteit te krijgen en opnieuw mens te worden', aldus Sofia.

Repressie

Afewerki, president van Eritrea © Reuters

Volgens cijfers van de Vluchtelingenorganisatie van de VN (UNHCR) onvluchten 2.000 Eritreeërs maandelijks het land. Grootste oorzaak voor hun vertrek is het regime van president Isaias Afewerki, hij regeert het land met ijzeren hand sinds 1993 (het jaar waarin Eritrea onafhankelijk werd van Ethiopië). De voormalige bevrijdingsstrijder duldt geen enkele vorm van oppositie.

'Repressie, verdwijningen en rechterlijke executies', met die woorden omschrijft Mike Smith van de Mensenrechtenorganisatie van de VN (UNHR) het land. Naast deze politieke context, is ook de economische situatie in het land belabberd. 'De nationale diensten betalen nooit meer dan twee dollar per dag. Verbaast het je dan dat zoveel Eritreeërs hun land verlaten op zoek naar een betere toekomst in Europa?', aldus Smith.

Hoge boete voor familieleden van vluchtelingen

Bootvluchtelingen bereiken het Italiaanse Lampedusa © BELGA

Eritreeërs mogen hun land niet verlaten zonder toestemming. Enkel als ze over een uitreisvisum beschikken, kunnen ze het land uit. In de praktijk krijgt bijna niemand zo'n visum, aldus mensenrechtenorganisaties. Wie het land toch probeert te onvluchten, riskeert neergeschoten te worden.

Wanneer iemand toch vlucht, moeten familieleden een boete van bijna 3.000 euro betalen. Aangezien de gemiddelde Eritreeër die som niet kan neertellen, worden de familieleden soms opgesloten of hun woning wordt afgenomen.

'Als Europa echt de stroom van vluchtelingen uit Eritrea wil stoppen, moet het zijn diplomatieke en financiële invloed gebruiken in Asmara', benadrukt de dertigjarige verpleegster Bayin Keflemekal. 'Zolang de overheid ons niet helpt, organisaties als UNHCR ons niet kunnen bijstaan en de internationale gemeenschap niets onderneemt, zijn smokkelaars onze enige optie.'

2. De nationale **hymne** van Eritrea: ኤርትራ ኤርትራ ኤርትራ

Beluister het lied en beantwoord de vragen.

- a. In welke taal wordt het lied gezongen?

.....

- b. Het lied klinkt ... plechtig
 vrolijk

Een hymne is een plechtige lofzang ter ere van een persoon of een bepaalde gebeurtenis.

Vertaling hymne Eritrea

Tigrinya

*Ertra, Ertra, Ertra,
Bä'al däma Enalqäsä
tädämsisu,
Mäswa'ata bəħarnät
tädäbisu.*

*Mäwa'al näxisa ab
'alama,
Tə'amarti tsən'at k'wäynu
säma,
Ertra-za ħabän wätsu'at,
Amäskira ħaqi
kəmtə'əwät.*

*Ertra, Ertra,
Ab 'Aläm ch'äbit'ato
gəbu'ə kabra!*

*Natsənät zämtsə'a lä'ul
niḥ,
Nəhnätsa nəlmə'at
kəsärəḥ,
Salt'anä kənälbasa
gərma,
Ḥədri-läna gəmja
kənsälma.*

*Ertra, Ertra,
Ab 'Aläm ch'äbit'ato
gəbu'ə kabra!*

Nederlands

Eritrea, Eritrea, Eritrea,
Haar vijand vernietigde terwijl ze
jammerde, haar offers bewezen door
vrijheid.

Voor altijd stevig in haar principes, haar
naam werd een synoniem voor
vasthoudendheid, Eritrea, de trots van
de onderdrukten, is een testament dat
de waarheid de overhand heeft.

Eritrea, Eritrea, heeft haar rechtmatige
plaats in de wereld ingenomen.

Zodat de opperste toewijding die ons
vrijheid bracht, zal dienen om haar te
herbouwen en haar te ontwikkelen, We
zullen haar eren met vooruitgang, Het is
onze erfenis om haar te kronen.

Eritrea, Eritrea, heeft haar rechtmatige
plaats in de wereld ingenomen.

2 Afrikaanse instrumenten

2.1 Djembé

Bekijk en luister naar het fragment en beantwoord de vragen.

1. De djembé hoort tot welke soort van instrumenten?

Omcirkel het juiste antwoord.

- snaarinstrument
- blaasinstrument
- slagwerk

2. Uit welke onderdelen bestaat de djembé?

Benoem de juiste onderdelen aan de hand van de juiste kleur.

1.	
2.	
3.	

Door middel van vraag en antwoord samen met de leerkracht, kan je nu experimenteren met de djembé.

2.2 Nog meer Afrikaanse instrumenten

Hieronder zie je afbeeldingen van nog vier typische Afrikaanse instrumenten. Twee van deze instrumenten kwamen ook aan bod in het vorige fragment.

Vul het kader aan.

	a) Benaming instrument	
	b) Klankproductie	
	c) Aantal snaren	
	d) instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ slagwerk
	e) Benaming instrument	
	f) Klankproductie	
	g) Aantal snaren	
	h) instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ slagwerk

	i) Benaming instrument	
	j) Klankproductie	
	k) Aantal snaren	
	l) instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ slagwerk
	m) Benaming instrument	
	n) Klankproductie	
	o) Aantal snaren	
	p) instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ slagwerk

3. Afrikaanse zang

We kijken naar drie nummers van Afrikaanse artiesten.

1. Bekijk de drie fragmenten en vul het kader aan.

- a) Geef de naam/namen van de artiest(en).
- b) Omschrijf de soort stem die de artiest(en) heeft/hebben. (Niet altijd mogelijk)
- c) Omschrijf de sfeer van het nummer.
- d) Wat is het tempo van het nummer?
Allegro (snel), andante (gaande/gemiddeld), lento (traag) ...?

	b) Naam van artiest(en)	c) Soort stem(men)	e) Sfeer	f) Tempo
1				
2				
3				

Luister naar het fragment + zing

1. Zing het Zuid-Afrikaanse lied: Nkosi sikelel' iAfrika

Nkosi sikelel' iAfrika/Die Stem van Suid-Afrika

CJ Langenhoven, 1918

Enoch Sontonga, 1897

Marthinus Lourens de Villiers, 1921

Xhosa **Zulu**

Nko-si si-ke-lel' i - A - fri - ka Ma-lu-pha-ka-ny-isw' u-phon-do lwayo, Yiz-wa i-mi-than-da -

Sesotho

zo ye-thu, Nko - si si-ke-le - la Thi - na lu - sa-pho lwa-yo. Mo-re-na bo-lo - ka set

jha-ba sa he-so, O fe di-se dint-wa le matsh - we-nye - ho, O se bo-lo - ke, O _____ se bo-lo-

ke set jha - ba sa he - so. Set jha - ba sa, South A - fri - ka, South A - fri -

Afrikaans

ka _____ Uit de blou van on - se he - mel, Uit de di-ep-te _____ van ons see, Oor ons

English

e - wi - ge ge - berg - tes, Waar die kran - se _____ ant-woord gee, Sounds the call to come to -

geth - er, And u - ni - ted we shal stand, Let us

live and strive for free - dom In South A - fri - ca our land.

Vertaling in het Nederlands:

Heer, zeg en Afrika	Heer, bescherm onze natie,	Rinkelen uit onze blauwe hemel,
Sta op, haar glorie	Stop oorlogen en lijden,	Vanuit de diepten van onze zee,
Luister ook naar onze gebeden,	bescherm het, bescherm onze	Over onze eeuwigte bergen,
Heer zegene ons, haar (Afrika)	natie,	Waar de echoënde rotsen
familie.	Het land van Zuid-Afrika, Zuid-	weerklinken!
	Afrika.	

4. België gaat Afrikaans

4.1 Eric Baranyanka

Eric Baranyanka is een goedlachse Belgo Burundese artistieke duizendpoot die samen met zijn familie is gevlucht uit Burundi op zijn derde. Hij is bekend van tv, theater, musicals en als ex-lid van de Ketnet Band.

Zijn latino-dance nummer 'Todo Mi Amor' kwam recent uit. Hij heeft het geschreven in samenwerking met vriend en ex-Ketnet Band collega pianist Steven Jacobs

Kijk en luister naar een fragment van zijn nummer ' *Todo Mi Amor*' en beantwoord de vragen.

1. Welk instrument bespeelt Eric Baranyanka af en toe in het fragment?

.....

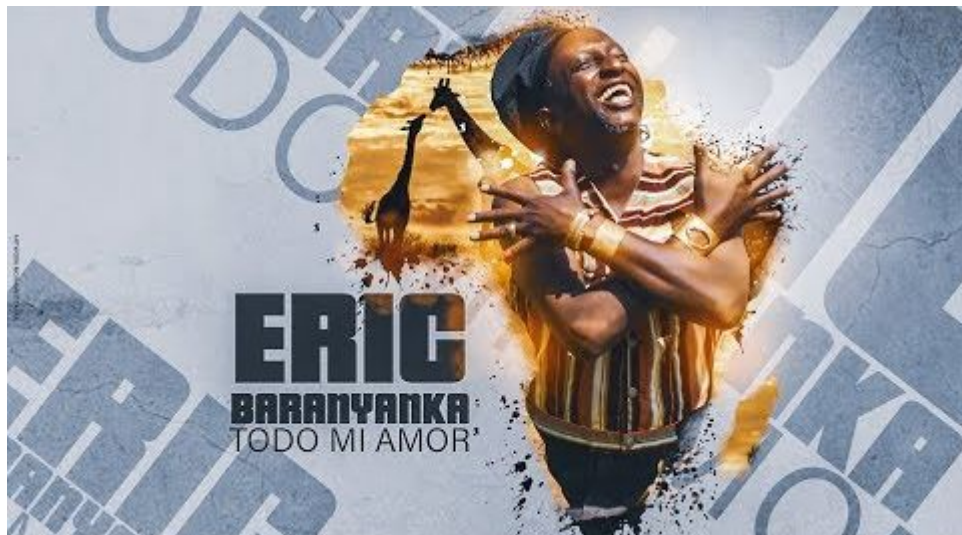
2. Het tempo is ... lento (traag)
 andante (gaande/gemiddeld)
 allegro (snel)

3. Hoor je zijn Afrikaanse afkomst in het lied. Zo ja, verklaar.

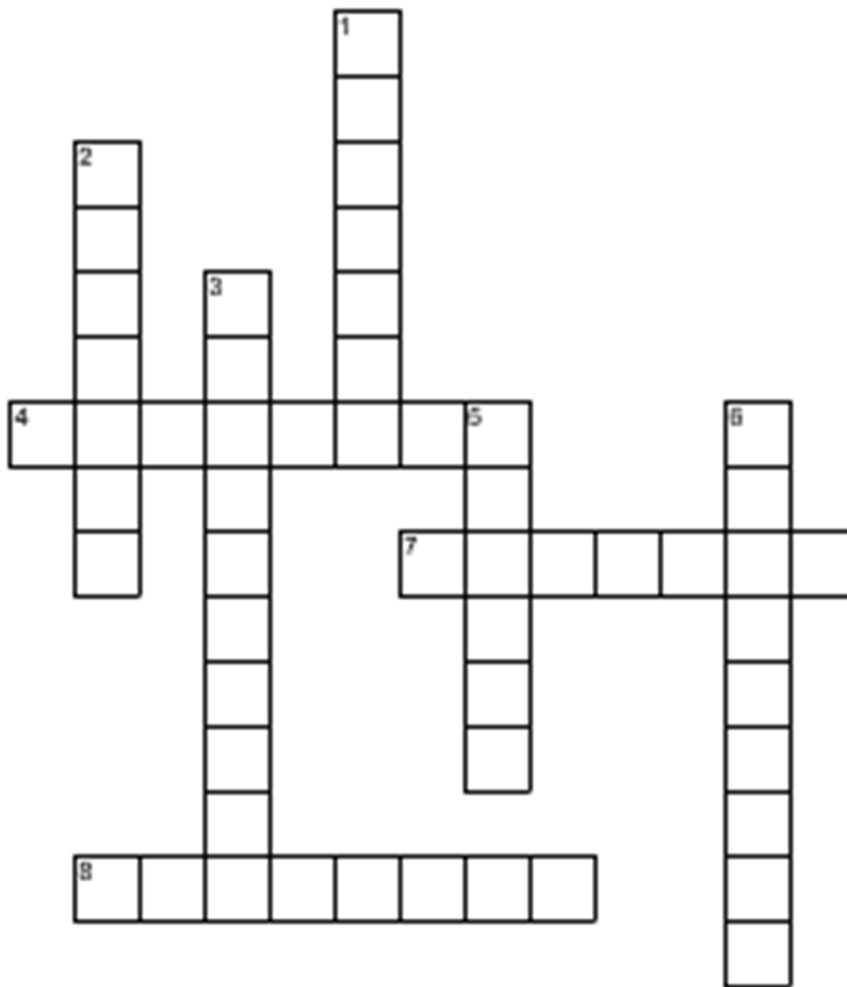
.....
.....

4. Welke sfeer past bij het nummer?

.....
.....

3 Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel

Horizontaal

4. Taal van de nationale hymne van Eritrea.
7. Welke land heeft als president Isas Afewerki?
8. Tot welke instrumentengroep behoort de Tamani?

Verticaal

1. Welk Afrikaans instrument bespeel je met hamertjes zoals een xylofoon?
2. Officiële taal in Afrika.
3. Welke artiest met Afrikaanse roots is een ex-lid van de Ketnet Band?
5. Vul aan: Nkosi sikelel' i...
7. Benoem dit deel van de djembé.

Deel 4: Teamwork makes the dream work

1 Rudi Vranckx

1.1 Rudi Vranckx brengt muziek terug naar Mosul

In 2017 bracht Rudi Vranckx, een VRT-journalist, een bezoek aan de puinen van de muziekschool van Mosul in Irak. Door IS-aanvallen zijn niet alleen alle gebouwen verwoest, maar ook de muziekinstrumenten. Hij riep de mensen op om samen muziekinstrumenten in te zamelen.

Met ongeveer 120 instrumenten trok Vranckx samen met MNM-dj Brahim naar Irak. Nu kunnen ze in Irak een nieuwe muziekschool oprichten.

1.1.1 Mosul op weg naar België

Bekijk het fragment 'Mosul op weg naar België'. Beantwoord de vragen.

- a) Hoe noemt Nabeel zichzelf, Rudi Vranckx en alle mensen die Mosul helpen?

.....

- b) Welke actie wil Rudi Vranckx ondernemen? Leg uit.

.....
.....
.....
.....

- c) Welk lied zullen ze brengen? .....

1.2 Imagine-actie

1. Bekijk het fragment *Muzikanten uit Mosul*. Noteer welk instrument de muzikanten bespelen.

<p>Khaled</p> <p>.....</p>		<p>Hakam</p> <p>.....</p>	
<p>Mustafa</p> <p>.....</p>		<p>Mohammed</p> <p>.....</p>	

2. Surf naar: <https://mnm.be/video/heerlijkecovervanbrahimdemuzikantenuitmosul>
Bekijk de cover van *Imagine* van John Lennon gebracht door Syrische muzikanten uit Mosul en MNM-dj Brahim. Beantwoord de vragen.

- d) Kruis aan welk gevoel je krijgt bij het bekijken van de cover van *Imagine*.

- vrolijk   verdrietig   vredig   zenuwachtig
 dromerig   opgejaagd   swingend   rustig

- e) Omcirkel de juiste antwoorden.

TEMPO: traag   snel
 MELODIE: hoog   laag
 BEGELEIDING: instrumentaal   vocaal   percussie
 KARAKTER: opzwepend   rustig

- f) Omschrijf de sfeer van het lied.

.....
 .....

- g) Hoe kan je zien dat er in het fragment een oud meespeelt en geen luit?

.....

1.1.3 Imagine – John Lennon

Het lied *Imagine* is oorspronkelijk van John Lennon.

John Lennon (1940-1980) was een Engelse popmusicus, lid van *The Beatles* en een vredesactivist. Hij wou de wereld veranderen. Dit probeerde hij op verschillende manieren. Eén manier was door het brengen van liederen met een diepgaande boodschap. Een andere actie die hij ondernam was zijn huwelijksreis met Yoko Ono in Amsterdam. Ze bleven een week lang in bed liggen en wouden op deze manier de wereldvrede promoten. In 1971 bracht hij het lied *Imagine* uit.

1. Bekijk de tekst van het lied *Imagine*.

In de tekst staan er woorden die John Lennon uit de wereld wenst. Doorstreep deze woorden. Omcirkel de woorden die hij in de plaats wenst.

1. Imagine there's no heaven, It's easy if you try. No hell below us, above us only sky Imagine all the people Living for today...	2. Imagine there's no countries, it isn't hard to do Nothing to kill or die for, No religion too. Imagine all the people, living live in peace...	3. Imagine no possessions. I wonder if you can, No need for greed or hunger. A brotherhood of man Imagine all the people sharing all the world...
---	---	--

2. Omschrijf in één woord wat John Lennon wil bereiken met de inhoud van deze tekst.

3. Link de boodschap van John Lennon aan de Syrische muzikanten uit Mosul.

.....

.....

.....

4. Bekijk de videoclip van het lied *Imagine* van John Lennon.

Passen de beelden bij de muziek?

Verklaar.

.....

.....

.....

5. Bekijk de videoclip voor een tweede keer.

Vul het schema aan met strofe 1,2,3 of het refrein.

Intro	.....	.....	.....	.....	.....
-------	-------	-------	-------	-------	-------

Zing het lied *Imagine* van John Lennon.

6. Begeleid het lied *Imagine* mee met een instrument. Duid je begeleidingsinstrument aan.

Imagine

John Lennon

The musical score for "Imagine" is presented in five staves. Each staff contains a line of music with lyrics underneath and chord symbols above. The chords are: F, FMaj7, Bb, F, FMaj7, Bb (Staff 1); F, FMaj7, Bb, F, FMaj7, Bb (Staff 2); Bb, Bb/A, Gm, Gm/F, C/E, C7 (Staff 3); Bb, C, F, A, Bb, C, F, A (Staff 4); Bb, C, F, A, Bb, C7, F (Staff 5).

1. I - ma - gine there's no hea - ven,
it's ea - sy if you try.

5 No hell be - low us,
a - bove us on - ly sky.

9 I - ma - gine all the peo - ple
li - ving for to - day.

13 You may say I'm a drea - mer,
but I'm not the on - ly one.

17 I hope some day you'll join us,
and the world will be one.

1. Imagine there's no
heaven,
It's easy if you try.
No hell below us,
above us only sky
Imagine all the people
Living for today...

2. Imagine there's no
countries,
it isn't hard to do
Nothing to kill or die
for, No religion too.
Imagine all the people,
living live in peace...

3. Imagine no
possessions.
I wonder if you can,
No need for greed or
hunger.
A brotherhood of man
Imagine all the people
sharing all the world...

Refrein

You may say I'm a dreamer, but I'm not the only one.
I hope someday you'll join us, and the world will be one.

Strofe

☐ Drum	
☐ Regenbuis	

Refrein

☐ Drum																	
☐ Djembé																	
☐ Boomwhackers	<table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="background-color: #f080f0; padding: 5px;">sib</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">x x x</td> <td style="width: 100px;"></td> </tr> <tr> <td style="background-color: #ff0000; padding: 5px;">do</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">x x x</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: #ffff00; padding: 5px;">mi</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">x x x</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: #90ee90; padding: 5px;">fa</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">x x x</td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">x x x x x x</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #0000ff; padding: 5px;">la</td> <td></td> <td style="padding: 5px; text-align: center;">x x x x x x</td> </tr> </table>		sib	x x x		do	x x x		mi	x x x		fa	x x x	x x x x x x	la		x x x x x x
sib	x x x																
do	x x x																
mi	x x x																
fa	x x x	x x x x x x															
la		x x x x x x															

2. Orkest op de vlucht

2.1 Syrian Expat Philharmonic Orchestra (SEPO)

Syrian Expat Philharmonic Orchestra (SEPO) is ontstaan in 2015. SEPO is het eerste orkest waarvan een derde bestaat uit Syrische vluchtelingen die nu in Europa wonen. Momenteel bestaat SEPO uit 75 muzikanten. De oprichter van dit orkest is Raed Jazbeh. Hij woont sinds 2013 in Duitsland. Met dit orkest willen ze de Syrische muziek in leven houden in Europa. Ze willen hoop, vrede en liefde verspreiden.

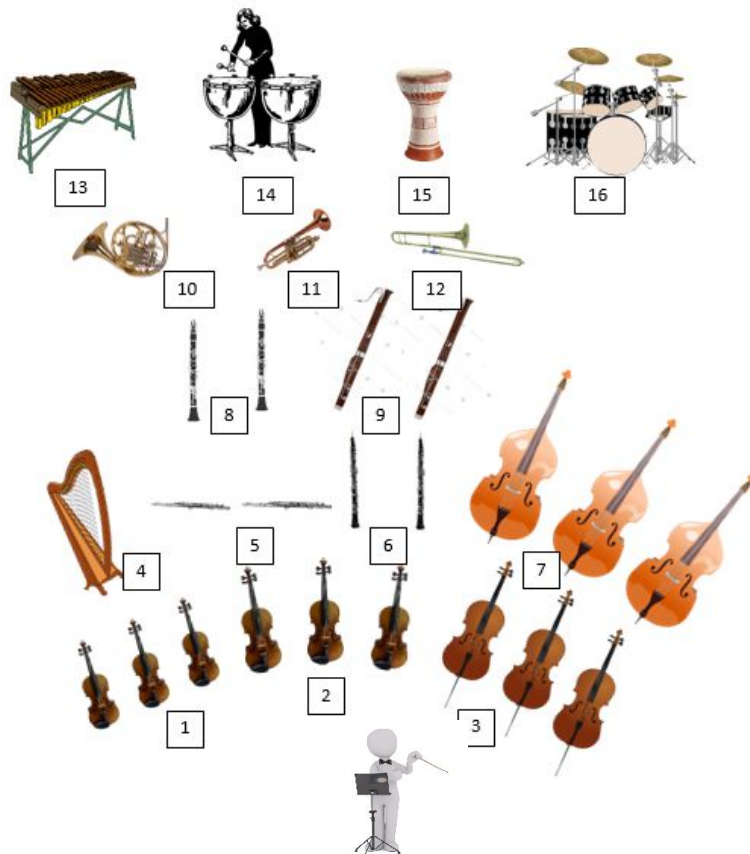

Beluister *Tomorrow* van Suad Bushnaq gespeeld door het Syrian Expat Philharmonic Orchestra.

1. Vul de tekst aan.

De dirigent geeft de inzet van de ..... aan. Zij speelt de hoofdmelodie en wordt begeleid door de ..... . Vervolgens wordt de hoofdmelodie gespeeld door de ..... . Tot sloten spelen ook de hoorn, ..., ... en de dwarsfluit mee.

2. Benoem de instrumenten in het Syrisch orkest.

1		2	
3		4	
5		6	
7		8	
9		10	
11		12	
13		14	
15		16	

3. Bekijk het videofragment van Mr. Bean.

a. Welke rol neemt hij op zich?

.....

b. Wat is zijn functie?

.....

.....

3. Ledebirds

De Ledebirds is een orkest gevestigd in Ledeberg te Gent. De muzikanten laten zich beïnvloeden door muziek over de hele wereld. Zowel de Westerse als de niet-Westerse muziekculturen komen aan bod.

1. Bekijk het fragment *Ledebirds* en beantwoord de vragen.

a) Vul de tekst aan.

Op het programma staat een wereldmuziekorkest met een ..... en een ..... zangeres.

Ze brengen samen ..... muziek.

b) Welke organisatie zorgt ervoor dat ze nieuwe instrumenten krijgen?

.....

c) Noteer de benaming van het instrument onder de afbeelding.

Tot welke instrumentengroep behoort het instrument?

 <p>.....</p>	 <p>.....</p>	 <p>.....</p>
<p>.....</p>	<p>.....</p>	<p>.....</p>

d) Wat is een balalaika?

.....

e) Hoe gebeurt de klankproductie bij de cimbalom?

.....

2. Bekijk het fragment *Ledebirds-Finale Oktobernacht*.

a) Welke drie instrumenten spelen de hoofdmelodie?

.....

b) De sfeer is feestelijk droevig

c) De muziek klinkt forte piano

d) Het tempo is zeer snel matig traag

4. De Centrale

(De Centrale, 2018)

De Centrale is een wereldmuziekschool gelegen in Gent. De diversiteit van de bevolking staat centraal.

Er zijn 7 leerkrachten actief in de Centrale. Zij brengen hun passie voor hun instrument over op hun leerlingen.

Bekijk de fragmenten. Welke instrumenten kan je aanleren in de Centrale? We achterhalen er enkele.

Gypsy in Baghdad van Osama Abdulrasol

a) Welk instrument speelt **Osama Abdulrasol**?

.....

b) Welke instrumenten vormen het kwartet?

.....

c) Wat is een kwartet?

.....

d) Omschrijf de sfeer van het nummer *Gypsy in Baghdad*.

.....

e) Hoe gebeurt de klankproductie bij dit instrument?

.....

Muhabbet bağına girdim bu gece van Saadettin Kaynak

a) Welk instrument speelt **Hilde De Clercq**?

.....

b) Wat betekent 'Muhabbet'?

.....

c) In welke taal zingt Hilde De Clercq?

.....

d) Hoe gebeurt de klankproductie bij dit instrument?

.....

3. *Improvisatie* van Sadig Shiakh Eldin El Gibril

a) Welk instrument speelt **Sadig Shiakh Eldin El Gibril**?

.....

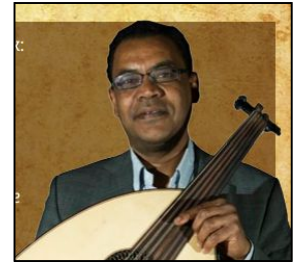
b) Is dit een Westers instrument? Waarom wel of waarom niet?

.....

.....

c) Hoe gebeurt de klankproductie bij dit instrument?

.....

4. *Chanson de Commerce* van Wouter Vandenabeele en Jeroen Knapen

a) Welk instrument speelt **Wouter Vandenabeele**?

.....

b) Hoe gebeurt de klankproductie van dit instrument?

.....

c) Welk instrument begeleidt Wouter Vandenabeele?

.....

d) Je hoort een folklied waarin Arabische muzikale kenmerken in verwerkt zijn.

Welk Arabisch kenmerk hoor je?

.....

e) Door welk instrument wordt het Arabisch kenmerk gespeeld?

.....

